

Forskningsplan for Perspektivet Museum 2024 – 2026

Denne planen bygger på museets forskningsplan for 2020 – 2023.

For Perspektivet Museum (PEM) er det viktig å hele tiden videreutvikle institusjonens kunnskapsgrunnlag. Det kan være gjennom utprøving innen formidling og utstillingsarbeid, arbeid i grenseland mellom kunst og kunnskap, seminarer, katalogarbeid og mer reflekterende og filosoferende tekster. I denne planen vil vi imidlertid begrense oss til å behandle forskning som:

«en systematisk og kreativ virksomhet som utføres for å oppnå ny kunnskap. Forskingen skal baseres på en eller flere problemstillinger. Det utføres i tråd med anerkjente metoder og teoretiske tilnærminger som er adekvate for problemstillingene. Den nye kunnskapen skal formidles i en vitenskapelig form, som defineres ved at publikasjonen er fagfellevurdert.»

Planen skal oppdateres i 2027.

Tromsø, februar 2024

Marianne A. Olsen
Direktør

Marthe T. Fjellestad
kurator/konservator

Museets utgangspunkt knyttet til forskning

Det er viktig at forskningen ved Perspektivet Museum ikke er løsrevet, men inngår i et helhetlig arbeid ved institusjonen. I bunnen ligger museets formål, verdier og strategi.

Perspektivet Museum er en stiftelse med formål å drive museumsvirksomhet som formidler og utvikler kunnskap som basis for forståelse for sammenhenger i tilværelsen, i den hensikt å skape respekt og toleranse for kulturelt mangfold. Dokumentasjon av samtidsrelevante tema og formidling av fotografi innen den dokumentariske sjangeren er sentrale virksomheter ved museet.

Museets verdier er *Mot, respekt og nysgjerrighet.*

I Strategi for Perspektivet Museum 2023-27 trekkes forskning frem som ett av fem strategiområder. Museet har en liten stab med en stor produksjon, spesielt innenfor utstilling og formidling. Vi mener at vi spesielt kan bidra innenfor forskning ved:

Å arbeide med spørsmål som vokser frem gjennom den praksisen vi driver

Drivkraften er å bringe museet videre, og bidra med kunnskap til andre museer, kulturmiljøer og akademia.

I arbeidene er det viktig å knytte oss til eksterne forskningsmiljøer lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Dette er delvis fordi vi er små, men også fordi vi mener at det er av stor verdi med både innen- og utenfra-blikk på praksis.

Status for forskningsarbeidet

I perioden for forrige forskningsplan (2020 – 2023) har museet hatt en markant økning i antall fagfelleverderte arbeidere. Museet har i perioden hatt mellom 6.5 og 7.5 årsverk (10-11 ansatte) totalt i staben. Blant disse er to heltidsansatte autorisert som konservator NMF (én ny autorisasjon). Begge har publisert tre vitenskapelig artikler i løpet av fire år, i tillegg til å bidra i forskningsnettverk, holde foredrag og skrive populærvitenskapelig. I Kulturrådets museums vurdering for 2022 står det: «*Museet ligger svært godt over landsgjennomsnittet for fagfelleverderte publikasjoner per ansatt*». Museet rapporterte dette året inn «*to større publikasjoner, fire andre fagartikler og to publiserte forskningsartikler med fagfellevurdering*».

Kurator/konservator har i perioden publisert tre fagfelleverderte artikler, alle sentrert om fotografi. Mens én av artiklene tar utgangspunkt i arbeid gjort før ansettelse ved PEM (om tidlig vitenskapelig fotografi, under det første polaråret i 1882-1883) omhandler de andre to mer konkret samlinger og praksiser ved PEM. Disse var skrevet som del av det nasjonale forskningsprosjektet Norsk fotohistorie fra 9.april 1940 til 22.juli 2011. Én av disse er skrevet i samarbeid med Hanne Hammer Stien, professor i kunsthistorie ved UiT, som også hadde et case fra PEM i sin doktorgradsavhandling fra 2016.

Marthe T. Fjellestad og Hanne Hammer Stien, 2023. «Fotografisk samtidsdokumentasjon i museene: behov for nye praksiser?». I *By og Bygd nr. 50: Dagliglivets fotografiske praksiser*, s. 139-165.

Marthe T. Fjellestad, 2022. «Photography in the Canadian Archipelago during the First International Polar Year, 1882-1883». I *Scientia Canadensis*, vol. 44, hefte 1, s. 50-67.

Marthe T. Fjellestad, 2021. «Å vise vanskelige bilder. Fotografier fra Sydspissen fangeleir i Tromsø, 1945». I *Mediehistorisk tidsskrift nr. 2: 2021, Offentlig fotografi: Fotografisk mangfold i publiserings og kunnskapsprosesser*, årgang 18, nr. 36, s. 16-31.

Direktør har i perioden publisert tre fagfelleverderte artikler, to om mangfold og inkludering gjennom samskaping og en om musealisering av Cora Sandel. Alle var knyttet til større forskningsprosjekter (*Cit-egration*, *Transforming Author Museums* og *Folkemuseene i mangfoldige samfunn – publikums erfaringer med forskjellighet og tilhørighet*). De er alle skrevet sammen med andre forskere da det har vært et mål å se praksis/tematikk med innen- og utenfra-blikk.

Marit Aure og Marianne A. Olsen. «Gatekunst rundt væreiergården i Folkeparken Friluftsmuseum. Rom og relevans for nye publikumsgrupper», i Nielsen m.fl. *Folkemuseene i mangfoldige samfunn – fra et publikumsperspektiv*, Oplandske Bokforlag A/S 2023

Marit Aure og Marianne A. Olsen: «Å gjøre byen til sin. Stedstilknytning gjennom kulturarv og gatekunst» i Aure m.fl. *Retten til byen. Kraften i krysskulturelle møter*. Scandinavian academic press 2022

Marianne A. Olsen og Ulrike Spring: «En vanskelig forfatter. Å få Cora Sandel hjem til Tromsø», Norsk Museumstidsskrift 2/2020

Kurator/konservator er del av forskningsgruppen WONA (Worlding Northern Art) ved UiT, Fakultet for Humaniora, Samfunnsvitenskap og lærerutdanning. WONA vil styrke forskning på kunsthistorie og visuell kultur i Nord-Norge og det sirkumpolare nord, inkludert gjennom forskning på fotografi og kuratorisk praksis. I desember 2022 arrangerte WONA og PEM en internasjonal forskningskonferanse, *Photographic Practices and Care-taking*. Sammen tre andre WONA-medlemmer er kurator redaktør på et kommende spesialnummer av det fagfelleverderte tidsskriftet *Photographies* (årgang 18, hefte 1, 2025).

Direktør er del av forskningsnettverket Dutkan Davvin – forskning i nord (som forsker og i styringsgruppe). Dutkan Davvin er et forskningsprosjekt (2022-24) mellom museene i Troms og Finnmark, der målet er å styrke forskningsvirksomheten gjennom å etablere nettverk. Prosjektet har 11 deltakermuseer under Kulturdepartementet, Kunnskapsdepartementet og Sametinget. Direktør på PEM sitter i arbeidsgruppe som utvikler søknad for videreføring i 2025-27.

Mål for forskningen 2024 – 26

Kvantitative mål for perioden

- Produsere minst ett fagfellevurdert arbeid i året
- I løpet av perioden få en ny autorisasjon
- Ta imot minst en student i året, som med utgangspunkt i praksis skriver oppgave

Tematisk og metodisk

skal forskningsarbeidet bygge videre på kompetanse og nettverk bygget opp i forrige planperiode, samt strategi for 2023 – 27. Strategien har fem strategiområder, og fire av disse legger føringer på forskningsarbeidet

PEM skal også i denne perioden drive *utforskende formidling* gjennom bl.a. utstillingsproduksjon, publikumsmøter, selvformidlende opplegg og arrangementer. Vi vil fortsette å forske på museets formidlingsarbeid, spesielt i relasjon til mangfold og inkludering. Det er et mål å videreutvikle metodikk i samspill med besøkende.

Et annet strategiområde er *Nytt blikk på fotosamlingen*. Dette punktet dreier seg i første rekke om forvaltning, men legger også til rette for forskningsarbeid knyttet til egen fotosamling, samt praksiser i tilknytning til dette.

Et tredje punkt er *Synlighet – lokalt, nasjonalt og internasjonalt*. Det er viktig for museet å fortsette å synliggjøre egen forskning, blant annet gjennom intervjuer, foredrag og kronikker, og gjennom aktiv deltakelse i nettverk.

Forskning med utgangspunkt i egen virksomhet er et eget punkt i strategien. Det underbygger viktigheten av at museet skal forske og at vi skal forske med utgangspunkt i spørsmål som vokser frem gjennom den virksomheten vi driver. Forskningen skal være knyttet til inngåtte samarbeid som WONA og Dutkan Davvin, men også til nye nettverk og prosjekter som vi anser som relevante.

Samarbeid og ressurser

Vi vil fortsatt arbeide for at studenter og forskere forsker på oss, og videreutvikle samarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Museet vil fortsette å arbeide for at vi skal være et lite, men viktig forskningsmiljø. For at dette skal være mulig må vi arbeide for å skaffe mer forskningsmidler, slik at arbeidet i hovedsak kan gjøres innenfor en ordinær arbeidsdag, og det er økonomi til nettverksarbeid og fremlegg på konferanser.